

Rammeaftale for KKR Sjælland om samarbejde og koordinering af tilbud om danskuddannelse til voksne udlændinge

[Juli 2021 – juli 2025]

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Opfølgning på rammeaftalen om danskuddannelse	3
3. Kommunernes rolle på danskuddannelsesområdet	3
4. Samarbejde på danskuddannelsesområdet	4
5. Resume - samarbejde nu og fremover	5
6. Baggrundsviden for KKR Sjælland.....	6
6.1 Udviklingen på danskuddannelsesområdet	6
6.2 Oversigt over sprogudbydere i Region Sjælland	9
7. Tre nationalt fastsatte temaer.....	10
8. Tema 1 - Branche og virksomhedsrettet danskuddannelse	11
8.1. Beskrivelse af tilrettelæggelse af tilbud om danskuddannelse i samarbejde med virksomhederne...	11
8.2. Eksisterende samarbejder om virksomhedsrettede danskuddannelsestilbud og muligheder fremadrettet.....	11
8.3. Konklusion	12
9. Tema 2 - Det pædagogiske tilsyn.....	12
9.1. En overordnet beskrivelse af tilsynet og eksisterende samarbejder	13
9.2. Muligheder for samarbejde om tilsynet fremadrettet.....	14
9.3. Konklusion	14
10. Tema 3 – Udbud af danskuddannelse	15
10.1. Status i sjællandsregionen for organiseringen af danskuddannelsesopgaven	15
10. 2. Muligheder for et øget tværkommunalt samarbejde om danskuddannelsesopgaven	15
10.3. Konklusion	16
11. Øvrige udvalgte lokale temaer inden for danskuddannelsesområdet	16

1. Indledning

Som en del af reformen af danskuddannelserne fra 2017 blev der indført krav om, at kommunalbestyrelserne indgår regionale rammeaftaler om danskuddannelse i hver region i regi af KKR mindst hvert 4. år.

Kommunerne i KKR Sjælland indgår denne 4-årige rammeaftale i henhold til forpligtigelsen i § 19 a, stk. 1, lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Rammeaftalen for kommunerne i KKR Sjælland beskriver de tilbud om danskuddannelse, der gives inden for regionen og den forventede udvikling, herunder udvikling i kursistgrundlaget. Herudover behandles 3 temaer angivet af Udlændinge- og Integrationsministeren: Virksomhedsrettet danskuddannelse, det pædagogiske tilsyn og udbud af danskuddannelse.

Denne første regionale rammeaftale indsendes til Styrelsen for International Rekruttering og Integration senest den 1. juli 2021. Rammeaftalen vil blive offentliggjort på styrelsens hjemmeside.

Hensigten med rammeaftalen er, at kommunerne i hvert KKR koordinerer og samarbejder om at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge af høj kvalitet, herunder styrker det tværkommunale samarbejde om danskuddannelsesstilbud med det formål at opnå et tilstrækkelig kursistgrundlag samt bedre sammenhæng mellem pris og kvalitet i tilbuddet.

Som grundlag for arbejdet med den regionale rammeaftale om danskuddannelse til voksne udlændinge, har kommunerne besvaret en række spørgsmål via en spørgeskemaundersøgelse. Spørgsmålene danner vidgrundlag for arbejdet og vedrører forskellige aspekter af kommunernes danskuddannelsesopgave til voksne udlændinge. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i perioden december 2020-januar 2021, og alle kommuner i KKR Sjælland har svaret.

Herudover har det tværkommunale samarbejdsforum Jobforum tidligere i denne valgperiode drøftet tilbuddene på danskuddannelsesområdet og samarbejde på tværs.

2. Opfølgning på rammeaftalen om danskuddannelse

Der følges op på rammeaftalen om samarbejde og koordinering af tilbud om danskuddannelse til voksne udlændinge i KKR Sjælland hvert andet år. Første gang i juli 2023.

Derudover kan rammeaftalerne give anledning til både formaliseret og mere uformelt samarbejde mellem kommunerne i regionen, som videreføres afhængig af den lokale kontekst og behov.

3. Kommunernes rolle på danskuddannelsesområdet

Kommunerne er ansvarlige for at levere danskuddannelse til voksne udlændinge inden for de første fem år, de er i landet. Undervisningen kan udbydes enten af et kommunalt sprogcentertilbud eller ved at indgå kontrakt med en privat leverandør.

Målgruppen for danskuddannelse opgøres i fire hovedgrupper:

- I-kursister dækker over:
 - I-1 kursister: Flygtninge og familiesammenførte udlændinge til flygtninge mv. omfattet af integrationsloven, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse.
 - I-2 kursister: Andre familiesammenførte udlændinge mv. omfattet af integrationsloven, som er selvforsørgede.

- S-kursister: Udenlandske arbejdstagere, studerende m.v.
- A-kursister: Kontanthjælps-, overgangs- og dagpengemodtager under lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Ø-kursister: Kursister der ikke er omfattet af danskuddannelseslovens målgruppe, men deltager som selvbetalere.

I-1 kursister deltager i danskuddannelse som led i et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram efter integrationsloven og er forpligtede til at deltage i undervisningen, så længe de modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse. De kan sanktioneres, hvis de ikke deltager. Danskuddannelse for I-1 kursister udgør i gennemsnit maksimalt 15 timer om ugen. For I-1 kursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen.

I-2 kursister deltager som led i selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller introduktionsprogram efter integrationsloven. De er ikke berettiget til at modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og er ikke forpligtede til at tage imod tilbuddet og kan ikke sanktioneres. Danskuddannelse for I-2 kursister udgør i gennemsnit maksimalt 15 timer om ugen. For I-2 kursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen.

S-kursister modtager tilbud om danskuddannelse som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven eller er direkte henvist efter danskuddannelsesloven. De er ikke forpligtede til at tage imod tilbuddet. Der er ikke regler for antallet af timer til S-kursister. For S-kursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 3½ år inden for en 5-årig periode, som regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen. Danskuddannelse gives inden for rammerne af et klippekort.

A-kursister har som udgangspunkt opbrugt deres danskuddannelsesret, men kan få tilbud om danskuddannelse som led i en jobplan efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. De er forpligtede til at deltage i undervisningen, så længe de modtager ydelse og kan sanktioneres, hvis de ikke deltager. Der er ikke regler for antallet af timer til A-kursister.

Ø-kursister er ikke omfattet af målgruppen for danskuddannelse og danskuddannelsesret. De deltager som selvbetalere. Der er ikke regler for antallet af timer til Ø-kursister.

Danskuddannelserne er grundlæggende uddannelser, hvor kursisterne lærer at forstå, tale, læse og skrive dansk. Der er tre selvstændige danskuddannelser, som er tilrettelagt forskelligt, så undervisningen svarer til kursisternes mål og forudsætninger. Hver af de tre uddannelser er opdelt i 6 moduler.

Den driftsansvarlige kommune er ansvarlig for at føre tilsyn med udbyderen, hvilket indebærer administrativt, økonomisk og pædagogiske tilsyn.

Kommunerne har som nævnt mulighed for at tilbyde danskuddannelse til udlændinge, som har været i landet mere end fem år som del af den aktive beskæftigelsesindsats. Derudover står det også kommunerne frit for at tilrettelægge og indgå aftaler om øvrige tilbud om danskundervisning og sproglig opkvalificering for borgere med behov herfor.

4. Samarbejde på danskuddannelsesområdet

Kommunerne har mulighed for at indgå et mere formaliseret samarbejde om udbuddet af danskuddannelse. Som beskrevet i Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge § 11 kan ”en kommunalbestyrelse træffe aftale med en anden kommunalbestyrelse eller et kommunalt fællesskab om at tilbyde danskuddannelse.”

Derudover kan kommunerne vælge at samarbejde og inspirere hinanden på en række andre punkter, herunder i forhold til gennemførelse af det kommunale tilsyn med danskuddannelse og organisering af den virksomhedsrettede danskuddannelse.

5. Resume - samarbejde nu og fremover

Der er allerede et ret omfattende samarbejde på tværs af kommunerne om danskuddannelse i KKR Sjælland – herunder om tilsyn og fælles udbud eller samarbejde på tværs af kommuner om brug af kommunale tilbud. Hertil kommer, at kommunerne i KKR Sjælland i den forløbne valgperiode er rykket tættere sammen om samarbejde på området.

I forhold til de tre ministertemaer ser kommunerne muligheder for at afsøge yderligere tværkommunalt samarbejde om to af temaerne, nemlig om virksomhedsrettet danskuddannelse og det pædagogiske tilsyn.

Der lægges op til, at kommunerne via det tværkommunale samarbejdsforum Jobforum i 2021/22 afsøger mulighederne for konkrete samarbejder om virksomhedsrettede/brancherettede forløb. Der skal også her ske en vurdering af den tilstrækkelige volumen (ift. antal forventede kursister), og de enkelte kommuners samarbejdsrelationer, ønsker og geografi.

Kommunerne oplever generelt ikke udfordringer med at gennemføre det pædagogiske tilsyn, og der beskrives et udbygget samarbejde på tværs i regionen og nationalt. Samtidig ser man generelt muligheder for yderligere samarbejder i de strukturer, der er etableret med indgangen til 2021.

Der lægges op til, at kommunerne via det tværkommunale samarbejdsforum Jobforum i 2021/22 afsøger, om der er yderligere mulige tværkommunale samarbejdsfelter på tilsynsområdet f.eks. i form af videndeling.

Den overvejende del af kommunerne samarbejder med en eller flere kommuner om danskuddannelses-tilbuddet, enten via kommunale tilbud eller ved at flere kommuner er gået sammen om fælles udbud ift. privat udbyder. En stor del af kommunerne i Sjællandsregionen har i 2020 netop været igennem overvejelser om danskuddannelses-tilbuddet enten ift. hjemtagning eller samarbejde om udbud. Herved er samarbejdsmulighederne netop blevet afsøgt.

Der lægges herudover op til, at kommunerne i fællesskab i Jobforum drøfter følgende temaer i løbet af 2021/22

- Kursister med særlige behov. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i Jobforum om tværgående samarbejde om kursister med særlige behov.
- Digital undervisning. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i Jobforum om anvendelsen af digital undervisning, hvor det giver mening. Blandt andet med afsæt i erfaringerne gennem det seneste års "nedlukning" pga. covid 19.

6. Baggrundsviden for KKR Sjælland

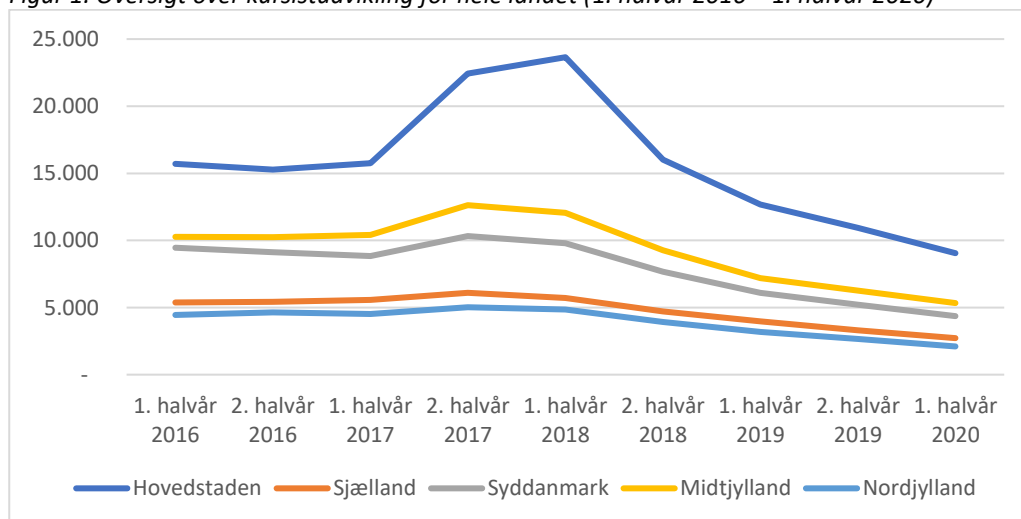
6.1 Udviklingen på danskuddannelsesområdet

Der har de senere år været en stor nedgang i antallet af kursister på danskuddannelserne. Både regionalt og på landsplan.

- I 2019 var der på landsplan i alt 40.799 kursister på en af de tre danskuddannelser mod knap 70.000 kursister i 2017.
- Der har alene været et fald i antallet af S-kursister på omkring 15.900 fra 2018 til 2019
- Det samlede antal undervisningslektioner er fra 2018 til 2019 faldet med omkring 5,5 mio. lektioner.

Det store fald i antallet af kursister de senere år skyldes dels et historisk lavt antal nytilkomne flygtninge (I-kursister) de senere år og dels et nyt lovkrav i 2018 om deltagerbetaling for internationale arbejdstagere og studerende mv. (S-kursister) på 2.000 kr. pr. modul.

Figur 1: Oversigt over kursistudvikling for hele landet (1. halvår 2016 – 1. halvår 2020)

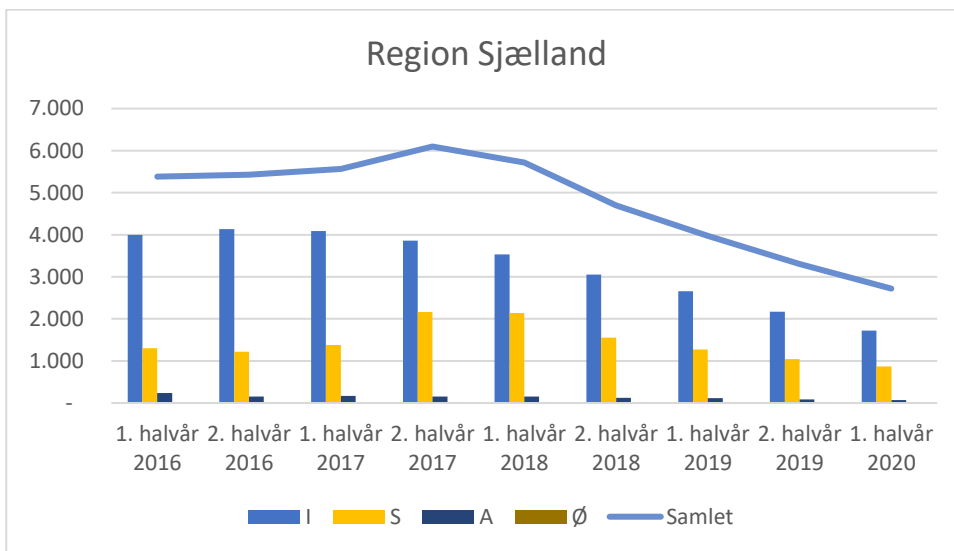
Kilde: udarbejdet på baggrund af data fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2020

Deltagerbetalingen for S-kursister er bortfaldet igen med virkning fra 1. juli 2020, hvilket forventes at medføre en stigning i antallet af S-kursister fremover. Dog ikke forventeligt på samme niveau som før 2018 de første kommende år. Dette hænger sammen med, at der aktuelt ikke kommer så mange nye arbejdskraftindvandrere og studerende til Danmark pga. Covid-19-pandemien¹.

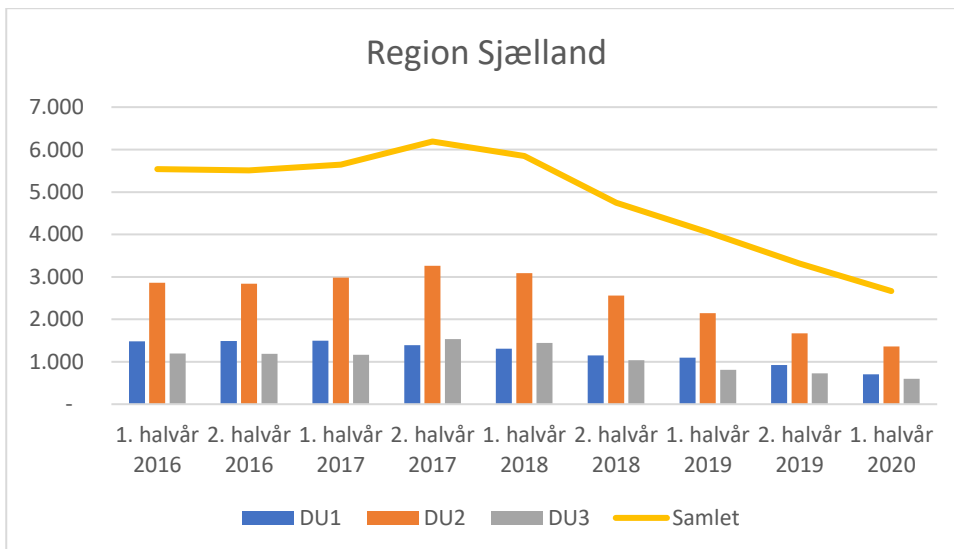
Nedenfor ses udviklingen for region Sjælland, hvor der fremgår et fald både for I-kursister og S-kursister. Der fremgår tilsvarende en status pr. 1.12 2020 for antal kursister.

¹ Yderligere information om udviklingen på danskuddannelsesområdet og nøgletal om flygtninge og familiesammenførte kan hentes på det nationale integrationsbarometer under Udlændinge og Integrationsbarometeret: <https://integrationsbarometer.dk/>

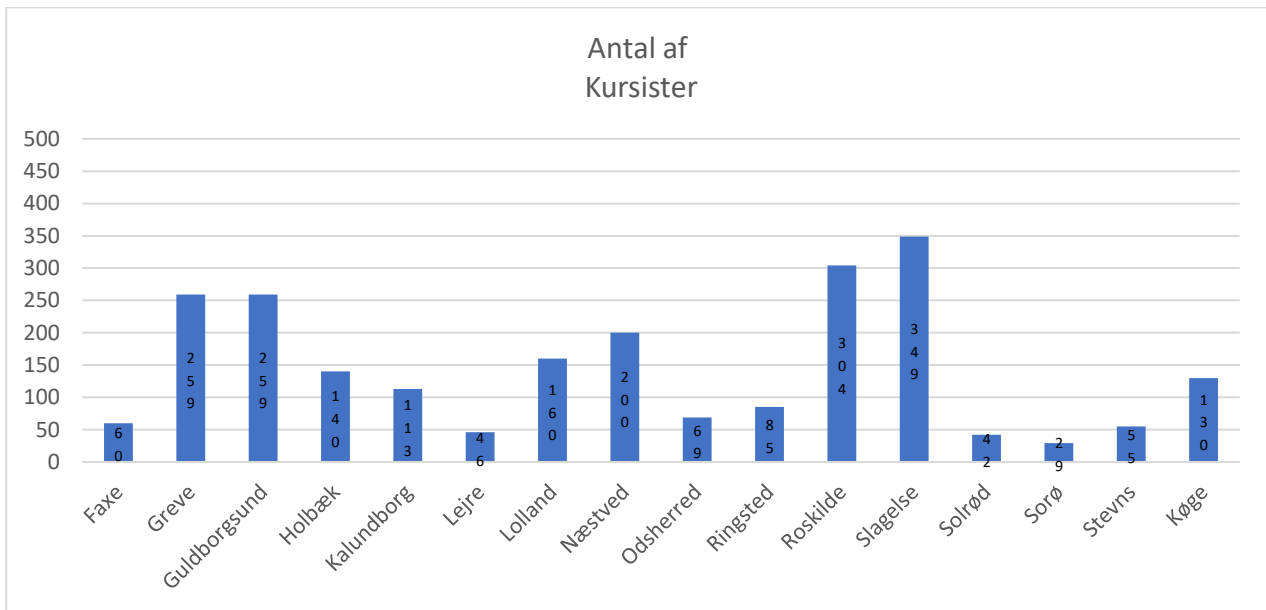
Figur 2: Oversigt over kursistudvikling for region Sjælland (1. halvår 2016 – 1. halvår 2020)

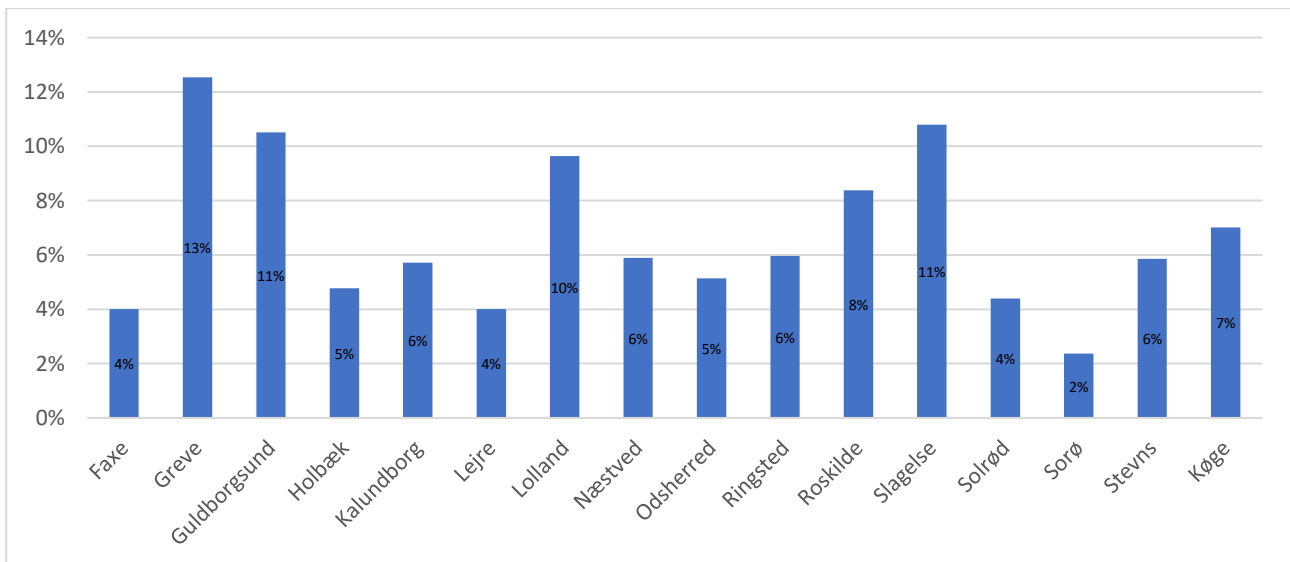
Figur 3: Oversigt over kursistudvikling for region Sjælland (1. halvår 2016 – 1. halvår 2020)

Figur 4. Antal danskuddannelseskursister (alle kursustyper i alt) pr. 01.12.20

Figur 5. Andel af kursister pr. 1000 indbygger målt på tværs af kommunerne

NB: Når der står at det er målt på tværs af kommunerne, menes der, at alle kursister i KKR Sjælland udgør 100 %, og dermed hvor stor en andel af de 100 % udgør kursisterne i den enkelte kommune sat i forhold til befolkningstallet.

6.2 Oversigt over sprogudbydere i Region Sjælland

Kommunerne kan vælge enten at organisere danskuddannelsen til voksne udlændinge i et kommunalt sprogcenter eller hos en privat udbyder. Nedenfor ses en oversigt over kommunernes aktuelle brug af henholdsvis kommunale eller private sprogcentre. Listen er udarbejdet med afsæt i spørgeundersøgelse samt efterfølgende indhentede oplysninger fra enkelt kommuner.

Kommune	Kommunalt sprogcenter	Privat sprogcenter
Faxe Kommune		Faxe Kommune forventer at indgå aftale med Clavis sprog & kompetence pr. 1.7.2021 omkring danskuddannelse til voksne flygtninge.
Greve Kommune		Sprogcenter UCplus Greve
Guldborgsund Kommune	Guldborgsund Sprog- og Integrationscenter	
Holbæk Kommune		Clavis
Kalundborg Kommune	Kalundborg Sprogcenter	
Køge Kommune	Eget sprogcenter	
Lejre Kommune		AOF Sprogcenter Nordvest. pr 1.2.21 overgår vi til Clavis Sprog og Kompetence.
Lolland Kommune	Lolland Sprogskole	
Næstved Kommune	Næstved Sprogcenter Lærdansk indtil 31.12.20 derefter er sprogcentret hjemtaget.	
Odsherred Kommune		Clavis
Ringsted Kommune		Ny leverandør - Clavis - fra 01.02.2021.
Roskilde Kommune		CLAVIS sprog og kompetence
Slagelse Kommune	Slagelse Sprogcenter	
Solrød Kommune		UC-plus Greve.
Sorø Kommune		Indtil 31/12-2020: LærDansk Ringsted fra 1/2-2021: Clavis Ringsted
Stevns Kommune	Center for Dansk og integration i Køge	
Vordingborg Kommune	Til og med 31/12 - 20 A2B Vordingborg. Fra og med 1/1-21 fælles kommunalt sprogcenter med Næstved Kommune.	

7. Tre nationalt fastsatte temaer

Udlændinge- og Integrationsministeren har i september 2020 angivet tre temaer, der skal indgå i de regionale rammeaftaler, jf. lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Nationalt fastsatte temaer
De tre nationale temaer er ens for de fem KKR og fastsat af ministeren i 2020
<p>1. <i>Branche og virksomhedsrettet danskuddannelse</i> Der lægges hermed op til, at de enkelte kommuner beskriver, hvorledes tilbud om danskuddannelse tilrettelægges i samarbejde med virksomhederne i kommunen, herunder hvor mange kursister, der modtager sprogundervisning på en virksomhed eller på anden vis i tilknytning til virksomhedsrettet tilbud, f.eks. som branchepakker, og hvilke muligheder der er for at fremme et tværregionalt samarbejde om virksomhedsrettet danskuddannelse.</p>
<p>2. <i>Det pædagogiske tilsyn</i> Det pædagogiske tilsyn: Der lægges her op til en beskrivelse af kommunernes håndtering af – og evt. udfordringer med – det pædagogiske tilsyn – som gennemføres sammen med det administrative og økonomiske tilsyn – og mulighederne for et regionalt samarbejde herom.</p>
<p>3. <i>Udbud af danskuddannelse – med særligt fokus på sikring af undervisningens kvalitet</i> Der lægges her op til, at de kommuner, der har gennemført et udbud eller står for at skulle gennemføre udbud, beskriver evt. udfordringer ved at løfte den del af udbuddet, der vedrører vurdering af undervisningens kvalitet, samt mulighederne for et samarbejde herom.</p>
Øvrige temaer i KKR Sjælland
<p>4. <i>Kursister med særlige behov.</i> Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i jobforum om tværgående samarbejde om kursister med særlige behov.</p>
<p>5. <i>Digital undervisning.</i> Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i jobforum om anvendelsen af digital undervisning, hvor det giver mening. Blandt andet med afsæt i erfaringerne gennem det seneste års "nedlukning" pga. covid 19.</p>

8. Tema 1 - Branche og virksomhedsrettet danskuddannelse

8.1. Beskrivelse af tilrettelæggelse af tilbud om danskuddannelse i samarbejde med virksomhederne

Nedenfor beskrives, hvordan kommunerne i KKR Sjælland arbejder med at tilrettelægge tilbud om danskuddannelse i samarbejde med virksomhederne. Beskrivelsen er baseret på den tidligere nævnte spørgeskemaundersøgelse.

Kommunerne har kort beskrevet deres tilbud *om danskuddannelse i samarbejde med virksomhederne*, og/eller virksomhedsrettede tilbud. Der kan ikke på baggrund af svarene i surveyet gives en entydig fælles beskrivelse af tilbuddene.

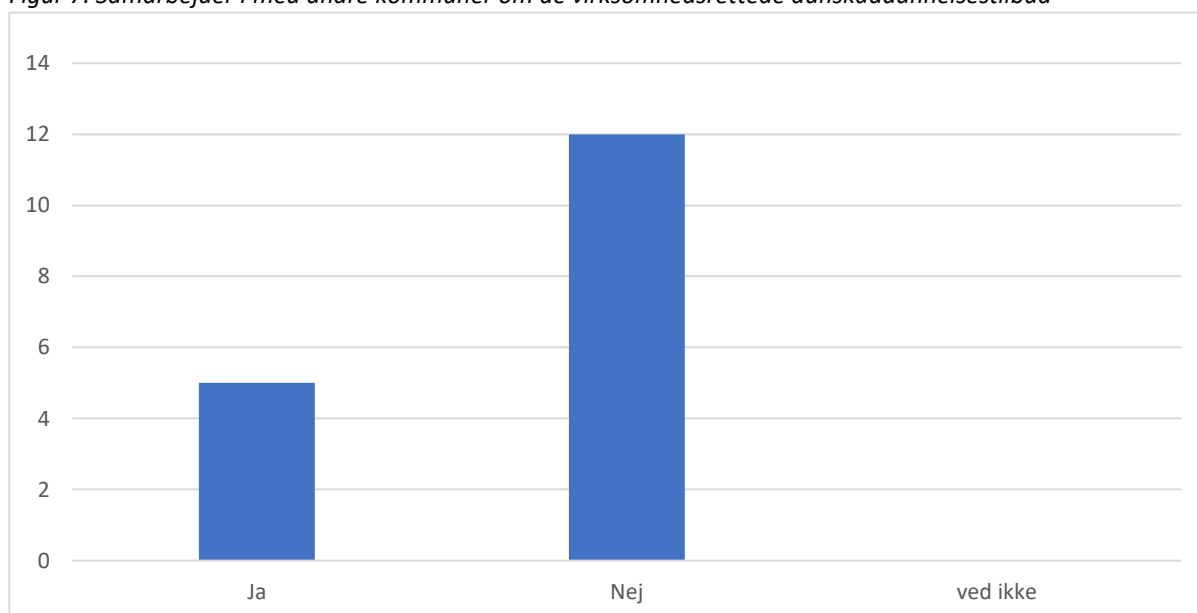
I ft. selve danskuddannelsen beskrives anvendelse af:

- Brancherettet undervisning herunder såkaldte branchepakker, hvor undervisning, sprog og praktik er et sammenhængende forløb.
- Undervisning på virksomhederne efter behov og efter efterspørgsel (virksomhedsforlagt danskundervisning). Flere kommuner gør i den sammenhæng opmærksom på, at undervisning ude på virksomhederne dvs. virksomhedsforlagt danskuddannelse pt.(dec. 2020) ikke er aktuelt blandt andet pga. lille kursistgrundlag og/eller en erhvervsprofil med mange små og mellemstore virksomheder.
- Løbende danskundervisning på virksomheder i kommuner med større virksomheder,
- Danskundervisning på virksomhederne i forbindelse med beskæftigelsesprojekter.
- Særlige sprogforløb og praktikforløb rettet mod kursister, der ønskes ”gjort klar” til SOSU-uddannelser/beskæftigelse.
- Særlige tilrettede kombinationsforløb med sprogundervisning og nytteindsats/virksomhedspraktik/IGU for særlige/udvalgte målgrupper.

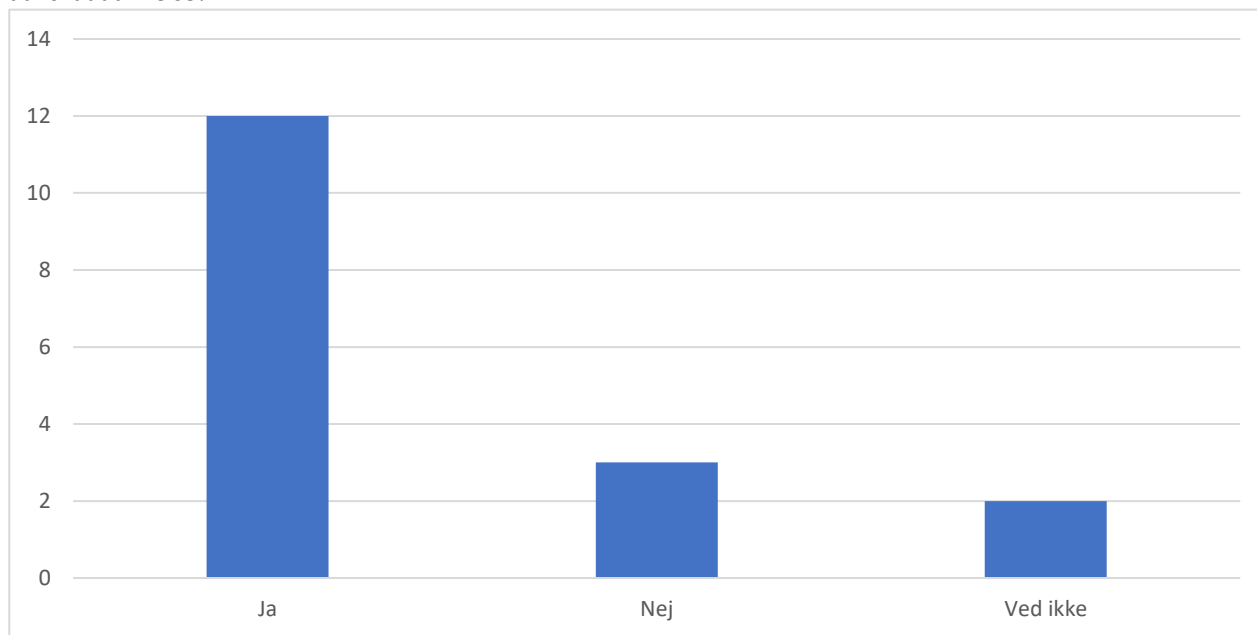
8.2. Eksisterende samarbejder om virksomhedsrettede danskuddannelsestilbud og muligheder fremadrettet

Fem kommuner svarer ja til, at man samarbejder med andre kommuner om virksomhedsrettet danskuddannelsestilbud blandt andet med en henvisning til det generelle samarbejde på området.

Figur 7. Samarbejder I med andre kommuner om de virksomhedsrettede danskuddannelsestilbud

Figur 8. Ser I muligheder for at fremme et (yderligere) tværkommunalt samarbejde om virksomhedsrettet danskuddannelse?

Den overvejende del af kommunerne (12 ud af 17) ser muligheder for at fremme et (yderligere) tværkommunalt samarbejde om virksomhedsrettet danskuddannelse.

Der peges på en række muligheder for at fremme et (yderligere) tværkommunalt samarbejde om virksomhedsrettet danskuddannelse, for eksempel:

- Et yderligere samarbejde i den klynge af kommuner, der netop har samarbejdet om udbud,
- Evt. et samarbejde mellem nabokommuner f.eks. ifm. de store bygge-/anlægsprojekter i regionen såsom Femern og ny Storstrømsbro, eller om f.eks. landbrugsmedarbejdere med nabokommuner; yderligere praktikker i virksomhederne, og flere håndholdte forløb i virksomhederne.
- Et evt. samarbejde om brancherettede forløb rettet mod større virksomheder.

8.3. Konklusion

Den overvejende del af kommunerne ser muligheder for at fremme yderligere tværkommunalt samarbejde om virksomhedsrettet danskuddannelse.

Der lægges op til, at kommunerne via det tværkommunale samarbejdsforum Jobforum i 2021/22 afsøger mulighederne for konkrete samarbejder om virksomhedsrettede/brancherettede forløb. Der skal også her ske en vurdering af den tilstrækkelige volumen (ift. antal forventede kursister), og de enkelte kommuners samarbejdsrelationer, ønsker og geografi.

9. Tema 2 - Det pædagogiske tilsyn

Kommunerne er ansvarlige for at føre tilsyn med deres udbydere af danskuddannelse, hvilket indebærer både et administrativt, et økonomisk og et pædagogisk tilsyn. Kommunerne indsender hvert andet år tilsynsrapporterne til SIRI om udviklingen på området.

Rapporten skal indeholde en beskrivelse af, hvordan tilsynet har været ført og forholde sig til data om undervisningens aktivitet og prøveresultater. Ved udarbejdelsen af rapporten inddrager kommunalbestyrelsen personale med pædagogiske kompetencer i dansk som andetsprog for voksne i opfølgning og vurdering af undervisningens kvalitet. Beskrivelsen nedenfor er derfor alene meget summarisk og overordnet.

9.1. En overordnet beskrivelse af tilsynet og eksisterende samarbejder

Kommunerne anvender forskellige modeller for varetagelse af det pædagogiske tilsyn.

En række kommuner anvender ekstern konsulent eller privat aktør til det pædagogiske tilsyn, og mange kommuner tilkendegiver, at tilsynet sker i et samarbejde med nabokommunen/kommunerne. Det gælder blandt andet, når en kommune er driftskommune for en anden, og det gælder i tilfælde, hvor flere kommuner har samme eksterne leverandør.

Ift. nogle kommunale sprogcentre beskrives, at man indgår i et samarbejde med andre kommunale sprogcentre, hvor tilsynet udføres i en cyklus, så det er forskelligt fra år til år. (tilsynscirkel) (EVA-modellen), Andre anvender ekstern konsulent og andre beskriver, at tilsynet sker i et samarbejde med kommunens skoleforvaltning.

Tilsynsarbejdet beskrives blandt andet som f.eks. følgende:

- et årligt anmeldt tilsyn og et årligt uanmeldt tilsyn. Lærerne får efterfølgende en tilbagemelding på, hvad der er observeret udover at der laves en rapport.
- Pædagogisk tilsyn gennemføres af en person med uddannelsen "dansk som andet sprog". Personen deltager i de 4 årlige tilsynsmøder samt en gang om året direkte observation i undervisningslokaler.
- Det pædagogiske tilsyn er gennemført som et dialogbaseret tilsyn med anvendelse af både tematiske og risikobaserede metoder. Med bl.a. selvevaluering, effektmålinger, kursisttilfredshedsundersøgelser, observation af undervisning, dialog og interviews med kursister, fokusgruppeinterviews med lærere og ledelse, dialogmøder.

Den altovervejende del af kommunerne angiver, at man samarbejder med andre kommuner om det pædagogiske tilsyn. 10 svarer ja til spørgsmålet, om man samarbejder med andre kommuner om det pædagogiske tilsyn, 6 svarer nej. Imidlertid omfattes 14 kommuner ud af 17 af et samarbejde – når kommunerne spørges konkret til, hvem de samarbejder med.

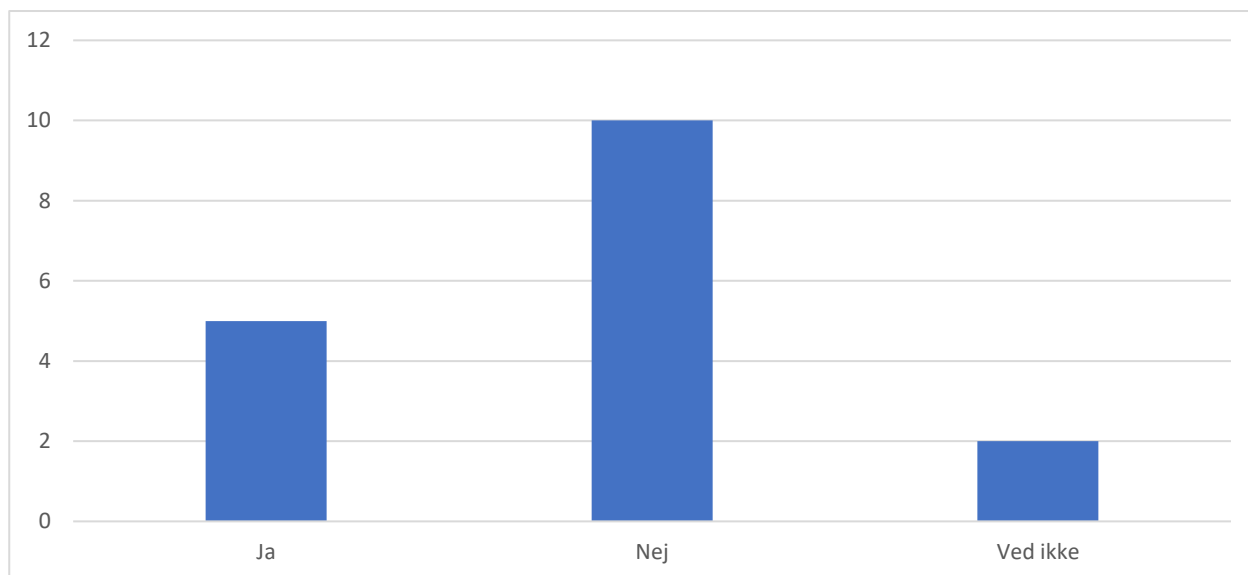
Endelig beskriver flere kommuner, at der er forventning om et kommende fælles tilsynsarbejde i det ny kommunesamarbejde om danskuddannelseskontrakt. Det vil betyde, at den overvejende del af kommunerne indgår i samarbejde med andre kommuner om opgaven.

Indholdet i det nuværende samarbejde er blandt andet:

- Samarbejde omkring spørgeskema, erfaringsudveksling og interview
- Køb af eksternt tilsyn på det pædagogiske tilsyn, fordi det er vanskeligt for kommunen at gennemføre et pædagogisk tilsyn med eget sprogcenter, pga. af at man ikke har de faglige kompetencer fra et andet tilsvarende tilbud.
- Samarbejde om ekstern konsulent til den undervisningsmæssige del af tilsynet, vidensdeling samt udfærdigelse af tilsynsrapporten.
- Samarbejde via en tilsynscirkel, der med udgangspunkt i EVA-modellen fører tilsyn hos hinanden.
- Samarbejde i ft. tilsynet/tilsynsrapporten om det administrative og økonomiske tilsyn og ved køb af ekstern til det pædagogiske tilsyn.

Den overvejende del af kommunerne oplever ikke udfordringer med at gennemføre det pædagogiske tilsyn.

Figur 9. Oplever I udfordringer med at gennemføre det pædagogiske tilsyn eller udbyttet af det?

De kommuner, der oplever udfordringer, beskriver, at udfordringerne består i at finde de nødvendige faglige kompetencer til at udføre tilsynet.

9.2. Muligheder for samarbejde om tilsynet fremadrettet

14 kommuner svarer ja til spørgsmålet, om man ser muligheder for at fremme et tværkommunalt samarbejde om det pædagogiske tilsyn yderligere. De øvrige angiver, at man allerede har et samarbejde/deltager i et landsdækkende netværk.

Blandt de potentialer kommunerne ser er:

- En forventning om et fælles tilsynsarbejde under én eller anden form i det ny kommunesamarbejde om danskuddannelseskontrakt, altså et klyngesamarbejde.
- at såfremt, der etableres yderligere tværkommunale sprogtilbud, så vil et fælles tilsyn/samarbejde være relevant, (angives af en af de ”nye” kommunale udbydere).
- At udvide antallet af kommuner i tilsynsringen af kommunale sprogcentre.
- En kommune, der har eget sprogcenter og ekstern tilsynskonsulent peger på en mulighed for central koordinering af tilsynet, så det ikke er op til kommunerne at lave enkeltstående dyre aftaler.

9.3. Konklusion

Kommunerne oplever generelt ikke udfordringer med at gennemføre det pædagogiske tilsyn, og der beskrives et udbygget samarbejde på tværs i regionen og nationalt. Samtidig ser man generelt muligheder for yderligere samarbejder i de strukturer, der er etableret med indgangen til 2021.

Der lægges op til, at kommunerne via det tværkommunale samarbejdsforum Jobforum i 2021/22 afsøger, om der er yderligere mulige tværkommunale samarbejdsfelter på tilsynsområdet f.eks. i form af videndeling.

10. Tema 3 – Udbud af danskuddannelse

Kommunerne kan vælge enten at organisere danskuddannelsen til voksne udlændinge i et kommunalt sprogcenter eller at sende opgaven i udbud. Udbudsprocessen på danskuddannelsesområdet kan være en kompliceret opgave for den enkelte kommune. Endvidere kan der være mange hensyn ift. om kommunen vælger at have en kommunal eller en privat udbyder af danskuddannelse.

10.1. Status i sjællandsregionen for organiseringen af danskuddannelsesopgaven

8 ud af 17 kommuner anvender et kommunalt sprogcenter. Af de 8 kommuner, der anvender et kommunalt sprogcenter, er der samarbejde mellem hhv. Næstved/Vordingborg og Køge/Stevns. De resterende 9 kommuner anvender et privat sprogcenter.

Blandt de, der anvender privat udbyder, har der (2020) været et fælles udbud med deltagelse af Holbæk, Roskilde, Ringsted, Sorø, Odsherred og Lejre. Faxe har en option på at kunne tilslutte sig i løbet af første halvdel af 2021. Udbuddet var et FUS-udbud (Fælles Udbud Sjælland, der er et udbudssamarbejde på tværs af 16 af de 17 kommuner i region Sjælland). Solrød og Greve har tilsvarende tilkendegivet, at man har haft fælles udbud af danskuddannelserne i 2018.

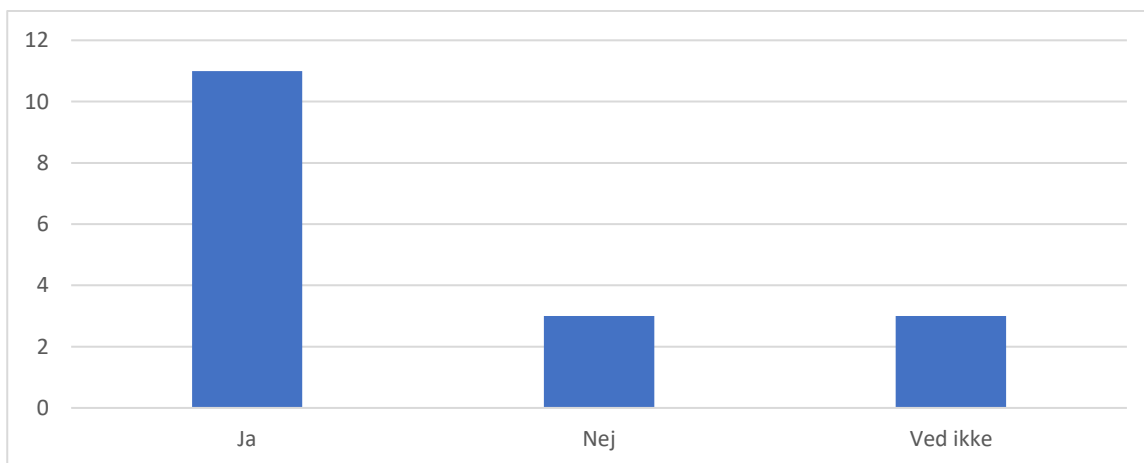
13 ud af 17 kommuner samarbejder således med andre kommuner, enten om udbud eller via anvendelse af anden kommunes sprogcenter.

Kommunerne er blevet bedt om svare på, om man har oplevet udfordringer med kvaliteten af undervisningen, når danskuddannelsesopgaven er udbudt. Seks kommuner svarer ja til, at man har oplevet udfordringer med kvaliteten, når opgaven har været udbudt. Tre svarer nej, og 8 svarer ved ikke. Udfordringerne beskrives blandt andet i form af udfordringer med differentiering af undervisning pga. få kursister, problemer med at få koordineret indsatsen over til andre kommunale indsats, og at få tilstrækkeligt virksomhedsrettet fokus i indsatsen. En enkelt af de kommuner, der svarer ja, skriver, at man oplever få udfordringer i kvaliteten, f.eks. mangel på synligt læringsmål og opfølgning, og at der er aftalt opfølgning.

10. 2. Muligheder for et øget tværkommunalt samarbejde om danskuddannelsesopgaven

11 ud af 17 kommuner svarer ja på spørgsmålet, om man ser muligheder for at fremme et tværkommunalt samarbejde om udbud af danskuddannelsesopgaven. 3 svarer nej, og 3 ved ikke.

Figur 10. Ser I muligheder for at fremme et tværkommunalt samarbejde om udbud af danskuddannelsesopgaven i din kommune?

Blandt de, der svarer ja, er der både kommuner, der har været i udbud med opgaven, og kommuner, der netop har hjemtaget, herunder i et samarbejde.

Der peges blandt andet på følgende muligheder/potentialer:

- Fællesudbud og dermed samlet tilsyn,
- et muligt samarbejde - på tværs af de kommuner, der har samarbejdet om udbud - om opgaven med pædagogisk tilsyn og udgifter hertil.
- at man herved opnår en vis volumen i kursistgrundlaget, der muliggør et udbud, at udbydere kan findes, at tilbuddet kan blive bedre og mere fleksibelt og endelig, at et større kursistgrundlag giver mulighed for en bedre sammenhæng mellem pris og kvalitet. En udbudsproces er en stor og kompleks opgave.
- Et samarbejde mellem kommuner, der har hjemtaget tilbuddet vil kunne give mulighed for mere fleksible og virksomhedsrettede forløb.
- Sammenlægning af undervisningen, så der er flere mulige holdsætninger og dermed mere specialiseret undervisning (i stedet for mange forskellige moduler på et hold).

10.3. Konklusion

Den overvejende del af kommunerne samarbejder med en eller flere kommuner om danskuddannelsestilbuddet, enten via kommunale tilbud eller ved at flere kommuner er gået sammen om fælles udbud ift. privat udbyder. En stor del af kommunerne i Sjællandsregionen har i 2020 netop været igennem overvejelser om danskuddannelsestilbuddet enten ift. hjemtagning eller samarbejde om udbud. Herved er samarbejdsmulighederne netop blevet afsøgt.

11. Øvrige udvalgte lokale temaer inden for danskuddannelsesområdet

Endelig lægges der op til, at kommunerne i fællesskab i Jobforum drøfter følgende temaer i løbet af 2021/22

Kursister med særlige behov. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i jobforum om tværgående samarbejde om kursister med særlige behov.

Digital undervisning. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne i jobforum om anvendelsen af digital undervisning, hvor det giver mening. Blandt andet med afsæt i erfaringerne gennem det seneste års "nedlukning" pga. covid 19.